

Henvendelse til Minister Pernille Rosenkrantz Theil og Børne- og Undervisningsudvalget (BUU)

Når I nu genbesøger inklusionsreformen, så er Landsforeningen Autismes (LA) forslag her:

Lad os sætte en målbar målsætning for alle autistiske børn - uanset skoletilbud:

I 2030 skal 95 % af børn med autisme have oplevet følelsen af at være inkluderet!

TV2 dokumentarserien "Smertensbørn" viser et helt generelt billede af, hvordan det er at have autisme og være undervisningspligtig under præmissen i folkeskolen. Det er hjerteskrærende.

Jeg modtager som formand dagligt henvendelser fra desperate forældre. Og jeg er også selv én af dem som har oplevet de beskrevne forløb, da mine børn med autisme var i Grundskolen.

Med denne henvendelse ønsker Landsforeningen Autisme, i forbindelse med den forstående inklusions-gennemgang, at komme med vores synspunkter til, hvordan Folkeskolen kan blive et sted, hvor man føler sig inkluderet, uanset om man er i almen eller special regi. Vi tager udgangspunkt i ABA Foreningens henvendelse til BUU af 3. maj 2021¹.

Kort opsummeret ønsker Landsforeningen Autisme (LA) at henlede opmærksomheden på:

- **Inklusion er en følelse – ikke et sted. Inklusion er følelsen af at være med på lige vilkår - på egne vilkår.**
- **I undersøgelsen som ABA-foreningen har lavet, mangler forælderperspektivet, den socioøkonomiske demografi, samt tal på, hvor mange elever, der må give op efter 2.-3. klasse og få plads i specialskolen med færre elever og flere kvadratmeter.**
- **Derudover savner Landsforeningen Autisme (LA) at høre børnenes stemme. Vi hører den i dokumentaren "Smertensbørn".**
- **Vi kan ikke træne børn med autisme til at passe ind. Vi har brug for at gentænke inklusion i grundskolen (samlebetegnelse for almen regi, specialklasse og specialskole)**
- **Vi ansporer til fokus på tidligere indsats, når børn ikke trives. Der ligger ofte en udviklingsforstyrrelse som autisme bag denne mistrivsel, og det bør tages alvorligt fra første gang forældre fortæller de er bekymrede.**

¹ [BUU Alm.del - Bilag 179: ABA Foretræde \(ft.dk\)](#)

- **Der går lang tid før vi får vendt trivslen i Folkeskolen i Danmark. Det vil være hensigtsmæssigt, at man i denne periode vil etablere flere dagbehandlingsskoler i hele landet, til at rehabilitere børnene tilbage til fællesskabet igen.**

Dialog kaffe

Kontakt mig gerne for at mødes over en kop dialog-kaffe omkring inklusion både i grundskole, men også på ungdomsuddannelser, hvor vi også ser, det er svært for autister at følge med på almindelige vilkår.

Landsforeningen Autisme vil meget gerne samarbejde om at få trivslen tilbage i grundskolen, for både elever, familier, lærere og pædagoger.

Med venlig hilsen

Kathe Bjerggaard Johansen
Formand
tlf. 61284437
kathe.johansen@autismeforening.dk

Uddybning og argumentation:

Økonomiske gevinster ved samtænkning af skole og socialpolitik

For Landsforeningen Autisme (LA) er det klart, at en samtænkning af skole- og socialindsats over en flerårig periode vil vise sig økonomisk gunstig for kommunerne. Gennem flere år har vi argumenteret for tidlig indsats, forældrekurser og kurser til at højne fagligheden blandt lærere og pædagoger.

Når en familie således modtager tabt arbejdsfortjeneste (TA) og supervision fra fagfolk hver 14. dag, står familien et meget stærkere sted i forhold til at kunne støtte op om barnets udfordringer. Et udgangspunkt vi gerne ville ønske til stede for alle børn og familier med autisme.

At lærere og pædagoger kan indgå med høj autismspecifik faglighed, er med til at styrke børn med autisme både i almen grundskole, specialklasser og specialskoler. At der arbejdes ud fra en proces, hvor man aktivt samarbejder mellem skole og hjem hver 14. dag, og superviserer og afstemmer, hvad der er på programmet, gør, at samarbejdet mellem skole og hjem får overvejende gode vilkår.

Der skal være tid til, at lærere og pædagoger kan tænke bagom barnets adfærd og finde ud af, hvad der er på spil for det enkelte barn.

Det er en støtte, som både er nødvendig, og som virker. Vi er derfor enige i, at der

skal tilføres midler til området.

Specialiseret indsats

Vi er for så vidt også enige med ABA-foreningen i, at børn med autisme og deres forældre bør mødes med en specialiseret indsats, før de mødes med juridiske vilkår, og unødigt trækkes igennem et langt forudgående forløb, inden der tildes familie og barn støtte. Landsforeningen Autismes (LA) inklusionsundersøgelse anno 2021 viser med al tydelighed, at hjælp og støtte grundet strukturelle vilkår og manglende specialfaglighed er dårlig, og at ventetiden på at få hjælp er lang.

77% af forældre til børn med autisme inkluderet i almen grundskole oplever, at deres barn ikke får den støtte og hjælp, barnet har brug for i skolen. Når det kommer til ventetid på hjælp, svarer 45 % af forældrene, at deres barn fik tilbudt støtte på skolen indenfor de første 2 år, efter at familie gjorde opmærksom på behov. Det betyder at hele 40 % af børn med autisme har måtte vente mere end 2 år, før de fik tildelt støtte. 15% får ingen støtte i deres skoletilbud.

I en artikel af 3.9.2021 i Ugeskriftet.dk skrevet af psykiatriens Linda Hardisty Bramsen, formand for Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, og Hanne Børner, børnesagkyndig konsulent, Den Sociale Ankestyrelse del af Sundhedsstyrelsens ekspertgruppe for 10-års plan for psykiatrien, underbygges Landsforeningen Autismes (LA) undersøgelse af, at der er lang ventetid på udredning.²

”Studier fra Forskningsenhed for Børne- og Ungdomspsykiatri, Aalborg Universitetshospital, viser, at børn og unge ofte har en lang vej til rette hjælp og dermed bliver dårligere af at være ubehandlet i lang tid. En urimelig stor andel af børn og forældre går op til fem år uden at få rette hjælp via en udredning. Der er ingen motorvej for børn og unge med udviklingsforstyrrelser ind i børne- og ungdomspsykiatrien. Tværtimod har vi alle været med til at skabe en masse sidespor, som ingen steder fører. En u-diagnosticeret udviklingsforstyrrelse kan ikke ønskes væk med gode intentioner”

Det bekymrer Landsforeningen Autisme at PPR, gennem en styrket indsats, skal være for-visitation gennem ”stepped care” modellen i psykiatrien. Tidligere var en PPV-adgangsbillet til en udredning i Psykiatrien, hvilket i dag er næsten umuligt at opnå. Mange steder er der kun adgang til PPR gennem skolen, hvor man også først skal gennem en skoleleders vurdering, om man er udfordret nok til at iværksætte en foranstaltning.

Hvornår er det nok?

² https://ugeskriftet.dk/debat/afviste-henvisninger-viser-behov-nytaenkning-i-borne-og-ungdomspsykiatrien?fbclid=IwAR26KxWLIYXyT_jlOOLeFZ_LeYurXhTtU7qcH1QxPO48n5Gy2py1MP-L5c

Desværre understreger Landsforeningen Autismes (LA) inklusionsundersøgelse anno 2021, at næsten halvdelen af børn med autisme lige nu ikke kommer i skole.³

45 % af børn med autisme har ufrivilligt skolefravær - det burde ikke ske!

Alle børn fortjener et skoleliv - uanset om det er en folkeskole, en privatskole eller en specialskole -, hvor de kan udvikle sig og trives. Dét er inklusion.

Når så mange børn med autisme ikke kommer i skole, har kommuner og skoler svigtet.

Vi støtter derfor ideen om at vende al handicappolitik på hovedet i forhold til børn med psykiske funktionsnedsættelser. At sætte den koordinerede pædagogiske indsats som det første, og efterfølgende evaluere på om der skal mere formel udredning til. Det er en reel investering, som over en årrække vil medføre færre udgifter på det specialiserede område, og på almen-skoleområdet, og tilmed højne trivselen blandt alle elever.

Vi ser lige nu, at mange kommuner vælger at følge dele af omtalte Nest model fra Århus. Dog i mere komprimerede udgaver, hvor man i stedet for at lægge fokus på den specialiserede pædagogik, lægger fokus på den økonomiske gevinst.

Kommuner griber til lommeregneren og regner på deres besparelse ved at inkludere og indsætte flere "voksen" ressourcer i almenklasserne. Dette med forventning om at kunne erstatte et stort antal pladser på de lokale specialskoler.

I en konkret kommune lige nu, Frederiksberg kommune, har man haft KLK/Komponent til at lave en analyse. KLK skulle identificere effektiviseringsgevinster på specialundervisningsområdet, for mellem 5-10 mio.kr. Løsningen landede på en fin besparelse på 7,5 mio. kr.

En henvendelse fra medlemmer i Landsforeningen autisme (LA) til KLK har imidlertid klarlagt, at der ikke er taget faglige pædagogiske overvejelser og hensyn med i analysen. Direktøren i KLK oplyser;

"...at rapporten ikke er baseret på ekspertise i specifikke diagnoser, herunder autisme. Rapporten er derimod en analyse af udgiftsniveauet og styring- og rammebetingelser på specialundervisningsområdet."

Det bekymrer Landsforeningen Autisme (LA), at der ikke tages udgangspunkt i den koordinerede pædagogiske indsats. Der skal høj faglighed til at lave en psykologfaglig specialiseret pædagogisk indsats. Det kræver mere, end at man

³ <https://www.autismeforening.dk/news/nyheder-2021/pressemeddelelse-naesten-halvdelen-af-boern-med-autisme-kommer-ikke-i-skole/>

indsætter, som i Frederiksberg Kommunes tilfælde, 1/16 del ekstra "voksenressource" pr. barn i almenklasserne. Dette vidner om, at der træffes beslutninger på uoplyst grundlag til stor skade for børn med autisme. Efter Landsforeningen Autisme (LA) har henvendt sig til Frederiksberg kommune, er beslutningen om mellemformen udskudt.

Invester i en stor værktøjskasse!

Der, hvor vores enighed med ABA-foreningen slutter, er i forhold til den pædagogiske tilgang. Mennesker med en autismeprofil er forskellige, på samme måde som mennesker med neurotypiske (red. Uden autisme) profiler er forskellige. Landsforeningen Autisme (LA) mener ikke;

"at børnene har brug for at lære at kunne kompensere for deres sociale udfordringer både ude og hjemme." (citater fra henvendelse af 3.5.2021 fra ABA-foreningen).

Mange interventioner behandler misforstået autistisk adfærd, som udefra, opfattes som "uønsket", uden at forstå meningen eller nødvendigheden for, at barnet udviser netop denne adfærd. Adfærden som ses, er toppen af et isbjerg, der under overfladen går ned til sensoriske, sociale, følelsesmæssige, motoriske og kognitive problemer, som barnet oplever.

Et barn, der "er udadreagerende eller som isolerer sig", reagerer muligvis på indre frustration, overstimulering, angst eller anden nød.

I danske almene didaktiske miljøer opleves et stort fokus på at eliminere denne adfærd af "at udadreagere eller isolere sig" og lære at forstå og indgå i de neurotypiske spilleregler, i stedet for at genkende signaler på udbrændthed i det autistiske barn, som ellers vilkårligt fører til komorbiditet og socialt inducerede diagnoser. Vi har brug for at støtte børn med autisme korrekt, og ikke ensidigt fokusere på at korrigere autisme adfærd, så den ligner en neurotypisk adfærd.

Ved at inddrage børnene og være nysgerrige på deres adfærd, vil den enkelte pædagog eller lærer komme meget længere med at inkludere børn med autisme i fællesskabet på barnets præmisser. Det kræves, at fagfolk som arbejder med autister, har en stor basalviden om autisme, og er i stand til at bruge de rigtige værktøjer på rette tid. På Emu portalen ligger materialer om inkluderende læringsmiljøer, som aktivt kan tages i brug. ⁴ Dog kræver ethvert værktøj en basal grundviden om Autisme.

Projekt Nest på Katrinebjergskolen har umiddelbart lovende resultater. I en rapport af 2019 ⁵, går klassetrin op til 3. klasse. I 2021 ville klassetrinet have gået til 5. Klasse, dog udsat pga. Covid 19.

Nest modellen sikres økonomisk af, at klassestørrelse udvides med alderen. Således

⁴ [Viden Om - inkluderende læringsmiljøer | emu danmarks læringsportal](#)

⁵ [*evaluering-af-nest-i-aarhus-2015-2019.pdf](#)

er der i 0. klasse er 4 børn med Autisme Spektrum Forstyrrelser (ASF), og 12 børn som ikke har ASF. Det vil sige 16 børn i alt i én Nest klasse. Til sammenligning er der fra 6. til 9. klasse 6 børn med ASF, og 18 børn uden ASF. Det vil sige 24 børn i alt i én Nest klasse.

Der sker generelt en stor forandring i Pensum og læreplaner fra 3. klasse, hvor det på almenområdet forventes, at eleverne kan disponere over lektier, lave fremlæggelser, analysere tekster mv. Det forventes også, at man socialt selv tager meget mere ansvar, og at man selv kan regne adfærd ud. Samtidig begynder børnene at ændre sig. Nogen bliver tidligt teenagere, og den læring man har med fra indskolingens socialt, skal indlæres på ny. Det er rigtig svært - for ikke at sige nærmest umuligt -, når man som autistisk ikke intuitivt ved og kan relevant afkode, hvad der forventes.

Mange autister med normal IQ, har klaret sig igennem indskolingens i almenskolen uden at være blevet "opdaget" som værende autister. Disse børn har klaret sig gennem indskolingens og halvdelen af mellemtrinnet, når de falder sammen af stress. De udbrændes af at være i miljøer, hvor de hele tiden skal tilpasse sig et miljø, der ikke tager hensyn til deres neurologiske struktur. Der ligger ingen evalueringer af Nest klasser fra 5. klasses trin og op. Dette er hensigtsmæssigt at få data på, førend man indfører nest lignende mellemformer i hele almen grundskoleområdet.

Når man ikke har været inkluderet i en Nest klasse fra 0. klasse, vil det være for svært at skulle indgå som 1/24 del af en Nest klasse. Når man er "faldet", vil der være flere komorbiditeter (red: tilskrevne psykiske belastningsreaktioner), der skal tages hensyn til i dagligdagen. Mange børn i denne situation har derfor udtalt brug for at komme på dagbehandlingsskole.

Derfor er det vigtigt at se på forskellen på interne skoler og dagbehandlingsskolerne. På dagbehandlingsskolerne samler man de børn op, som er faldet langt ned af at være i Folkeskolen. Der går lang tid før vi får vendt Folkeskolen i Danmark, Det vil være hensigtsmæssigt, at man i denne periode ville etablere flere dagbehandlingsskoler i hele landet, til at rehabiliterer børnene tilbage til fællesskabet igen.

Det er ikke kun i Danmark, vi ser mange børn og unge med autisme, som ikke trives med at gå i skole. I udlandet ses det også, og der forskes i, hvad der ligger til grund for, at det er svært. I Psychology Today, skriver Ph.d., og autoriseret psykolog med speciale i autisme og angst, Marcia Eckerd, en artikel om, at almene skolemiljøer giver børn med autisme PTSD (udgivet 31.8.2021.⁶) Her fortæller nu voksne autister om deres oplevelser i grundskolen.

Ufrivilligt skolefravær

⁶ [Are We Giving Autistic Children PTSD From School? | Psychology Today](#)

Vores nye undersøgelse viser, at der blandt elever som er i

- Specialskole - er et ufrivilligt skolefravær på 37 %,
- specialklasse - er et ufrivilligt skolefravær på 41%
- inkluderet i almen skole - er et ufrivilligt skolefravær på 45 %

Fra tal på UVM's hjemmeside ses, at der siden 2010 er sket et fald i andelen af specialskoler fra 188 til 123 specialskoler på landsplan.

Inklusionsprocenten i 2012 er 94,6, hvilket er samme inklusionsprocent i 2020. Mange kommuner har reduceret i medarbejderstaben i Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) siden 2013.

Forudsætningerne for vellykket inklusion, som det ses med den indsats, der gives fra 0.-3. klasse på Katrineskolen, er forbundet med en stor investering, som viser at have effekt. Der mangler evidens for efterfølgende skoleår, hvor der tilføres flere elever til klasserne.

I undersøgelsen som ABA-foreningen har lavet, mangler forælder-perspektivet, den socioøkonomiske demografi, samt tal på, hvor mange elever, der må give op efter 2.-3. klasse og få plads i specialskolen med færre elever og flere kvadratmeter.

Derudover savner Landsforeningen Autisme (LA) at høre børnenes stemme.

Vi kan ikke træne børn med autisme til at passe ind. Vi har brug for at gentænke inklusion i grundskolen (samlebetegnelse for almen regi, specialklasse og specialskole)

Inklusion er en følelse – ikke et sted. Inklusion er følelsen af at være med på lige vilkår - på egne vilkår.

Vi ansporer til fokus på tidligere indsats, når børn med autisme ikke trives.

Mange børn går længe i mistrivsel, det er at sidestille med psykisk vold og tager lang tid at få mistrivsel vendt til trivsel.

Derfor skal det være muligt at finde passende skoletilbud med støtte, som passer til det enkelte barns profil og funktionsnedsættelse. Uanset om det er i specialskole, specialklasse eller i almen regi.

Når I skal genbesøge inklusionsreformen, så er Landsforeningen Autismes (LA) forslag her:

Lad os sætte en målbar målsætning for alle autistiske børn - uanset skoletilbud:

I 2030 skal 95 % af børn med autisme have oplevet følelsen af at være inkluderet

Autistiske børn kan ikke trænes til at passe ind i den gule murstensskole som i forestillingen. Uanset hvor mange pædagogiske mellemformer, redskaber til at begå sig på ordinære vilkår, og politiske viljer man kan grave frem, så er autistiske børn netop - autistiske.

Når man har mødt én person med autisme, har man mødt én person med autisme.

Der findes ikke én skole, der kan rumme alle børn. Og der vil altid findes autistiske børn, der har brug for specialtilbud. Der vil altid findes autistiske børn, der ikke kan med den ene skole, men kan med den anden. Og skolerne - både specialskoler, specialklasser, privatskoler, friskoler og folkeskoler - kan alle sammen blive bedre til at give autistiske børn følelsen af at være inkluderede, af at være med, og af at være i trivsel og af værdi.

Men skal vi derhen, hvor forholdene for autistiske skolebørn bliver bedre - nærmest gode -, og hvor vi kan opnå Landsforeningen Autismes (LA) 95% målsætning, skal vi slette det mentale landkort af inklusion "som et sted" fuldstændig fra vores kollektive bevidsthed. Inklusion er en følelse. En følelse som alle børn skal have ret til at opleve.